

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Міжнародної науково-практичної
онлайн-конференції

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВОДИДАКТИКИ:
ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»

09-10 листопада 2023 року

м. Запоріжжя
2023

Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» зареєстрована Державною науковою установою «Український Інститут науково-технічної експертизи та інформації» МОН України (Посвідчення № 337 від 04 липня 2023 року).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Колесник Юрій Михайлович – голова оргкомітету, ректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Туманський Валерій Олексійович – співголова, проректор з наукової роботи Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Авраменко Микола Олександрович – співголова, перший проректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат фармацевтичних наук, доцент.

Моргунова Світлана Андріївна – співголова, проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат біологічних наук, доцент.

Рагіна Жанна Михайлівна – секретар, декан I міжнародного факультету Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мовної підготовки.

Васецька Лариса Іванівна – керівник Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гейченко Катерина Іванівна – завідувач кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гриценко Ольга Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Литвиненко Ніна Павлівна – завідувач кафедри мовної підготовки Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, доктор філологічних наук, професор.

Соловійова Ольга Володимирівна – кандидат державного управління, доцент Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Дмитрієв Вадим Сергійович – керівник Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Реутська Яна Анатоліївна – провідний фахівець Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Пишнограєв Юрій Миколайович – кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри медичної та фармацевтичної інформатики і новітніх технологій Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Притула Віктор Анатольович – керівник Центру комп'ютерних технологій.

А 43 Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. – Запоріжжя, ЗДМФУ, 2023. – 122 с.

Збірник містить матеріали учасників Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» з проблем впровадження сучасних новітніх технологій в навчальний процес під час підготовки здобувачів вищої освіти України та Європи. Особливої уваги заслуговують доповіді щодо нових методів, засобів і форм у викладанні української мови як іноземної в медичних вишах, її популяризації та «чистоти».

Матеріали збірника стануть у нагоді освітянам-предметникам.

За зміст і достовірність матеріалу відповідальність несуть автори тез.

Література

1. Данута Мазурик. Електронна книга “Українська мова для іноземців. Крок за кроком”. [Електронний ресурс]. URL: <https://nashformat.ua/products/ebook-ukrainska-mova-dlya-inozemtsiv.-krok-za-krokom-628295>
2. Полянський П. Про переваги і вразливі місця електронних підручників [Електронний ресурс]. Освіта.ua [сайт]. URL: <https://osvita.ua/school/method/16840/>
3. Anastasiia Herasymuk. Gramatyka ukrainska cwiczymy przypadki [Електронний ресурс]. URL: <https://ukrainski.online/gramatyka-ukrainska-cwiczymy-przypadki>
4. Anastasiia Herasymuk. Читай українською. Czytanka do nauki ukraińskiego. [Електронний ресурс]. URL: <https://ukrainski.online/czytanka-do-nauki-ukrainskiego-czytaj-po-ukrainsku>
5. Maryna Looijen-Nosachenko, Inna Sopronchuk. Easy Ukrainian Dialogues (with vocabulary lists and audio for levels A1-A2). [Електронний ресурс]. URL: <https://www.speakua.com/product-category/textbooks/>

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ЗАСТОСУНКІВ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ СТУДЕНТАМ-МЕДИКАМ

Ірина Іваненко

доцент кафедри мовної підготовки Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

Розробка якісних сучасних програм для студентів іноземців є однією з першочергових задач кафедр мовної підготовки в Україні. Від неї залежить, наскільки якісно студенти засвоять знання з профільних дисциплін, чи зможуть надалі проходити практику в українських лікарнях та за бажанням лишатись працювати за фахом у нашій державі. Більш того, цей курс формує загальне враження у іноземців про українську культуру викладання та методику подання матеріалу тощо. Аби викладання на кафедрах мовної підготовки здійснювалося на базі вітчизняних розроблених та затверджених програм, підручників тощо відповідно до міжнародних стандартів, для нього слід застосовувати різноманітні онлайн застосунки, які сприятимуть кращому засвоєнню лексики, норм правопису, граматики тощо. Складнощі у впровадженні таких застосунків при роботі з іноземними студентами зумовлюють актуальність цього дослідження.

Представлена тема викликає інтерес в українських та зарубіжних дослідників. Так, Скрипник І.М., Приходько Н.П., Шапошник О.А. у своїй статті аналізували особливості трансформації української медичної освіти під час війни та відзначали, що онлайн застосунки в цьому контексті стали важливим ресурсом, котрий дозволяє підтримувати зв'язок між студентами та викладачами [2]. Деякі підступи до цієї теми було зроблено і в наших попередніх роботах [4]. У міжнародній практиці та вітчизняній педагогіці було проаналізовано взаємозалежність якості засвоєння програми та використання онлайн-джерел [3, 5]. Однак, представлені дослідження охопили не всі тонкощі впровадження онлайн технологій в освітній процес. Так, недостатня увага була звернена на проблеми використання подібних ресурсів у нинішніх умовах. Це дослідження має заповнити таку лакуну.

Метою наукової розвідки стало визначення ефективності використання онлайн застосунків в процесі підготовки студентів-медиків, котрі вивчають українську мову як іноземну в умовах війни. Реалізація мети передбачає виконання низки завдань, зокрема: здійснення аналізу наукової літератури за обраною тематикою; визначення перспективних онлайн застосунків для викладання української мови як іноземної, формування принципів їхнього використання та запровадження засобів гейміфікації в освітній процес; аналіз ефективності використання застосунків при викладанні мовного матеріалу; узагальнення результатів дослідження та формування рекомендацій з використання онлайн засобів в процесі навчання студентів-іноземців.

Базою для дослідження стало засвоєння мовного матеріалу, передбаченого підручником за редакцією проф. Н.П. Литвиненко [1]. Цей підручник апробовано кафедрою мовної підготовки Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. Для оцінки ефективності використання онлайн-застосунків було обрано три додатки, серед яких Wordwall, Quizizz, Kahoot. Всі три дозволяють працювати з мовним матеріалом та генерувати вправи на увагу, швидкість реакції, зіставлення тексту та зображень тощо. Перший з перелічених додатків було використано для розробки і подальшого використання окремих вправ (що передбачено механікою застосунку), другий і третій – для створення завдань для самостійного опрацювання та лекцій з інтерактивними елементами. Для проведення представленої наукової роботи було обрано три теми, які попередньо розглядались в курсі мовної підготовки. При виборі тем враховувались такі їхні особливості: понад 50% лексики мало бути викладено в попередніх частинах курсу; акцент мав бути зроблений саме на термінологічному апараті; матеріал з граматики мав бути таким, який зустрічався в курсі раніше, однак викликав проблеми при повторному проходженні, поточному або ж підсумковому тестуванні. Завдання студентам давались в змішаній формі: частина відводилась на самостійного опрацювання під час заняття в аудиторії, частина – для виконання вдома. Така комбінована методика була викликана проблемами з електропостачанням та доступом до Інтернету, що мали місце в 2022-2023 навчальному році. Можливість асинхронного засвоєння матеріалу дозволила опрацювати дані за групами студентів.

В ході дослідження для оцінювання результатів використання тих чи тих додатків використовувались автоматичні системи оцінки проходження окремих ігор чи тестових елементів, вбудовані в програму. До і після проходження практичних завдань в згаданих застосунках було проведено тестування студентів із використанням Google-форм. Це дало змогу нівелювати низку факторів, які могли б спотворити результати досліджень. Серед них суб'єктивне оцінювання студентських робіт, складнощі читання почерку тощо.

Результати тестування показали, що застосування онлайн вправ дозволило на третину знизити кількість повторюваних помилок та краще засвоїти термінологічний апарат за обраними лекціями та семінарами. Аналіз результатів дослідження дозволив дійти наступних висновків: використання онлайн застосунків загалом дозволяє підвищити рівень опанування студентами окремих тем з граматики, лексики тощо. Позитивного ефекту вдається досягнути за рахунок більшої концентрації уваги на окремих фрагментах матеріалу, використання зображень, які дозволяють студенту краще орієнтуватись, звуків тощо. При цьому ефективність застосунків різниться в залежності від тих фрагментів матеріалу, для яких вони використовуються. Так, гейміфіковані додатки, серед яких Wordwall, дозволяють краще засвоїти елементи термінологічного апарату. Що ж стосується програм, що можуть використовуватися для створення цілісної презентації та використовувати більшу кількість вправ, то вони демонструють ефективність при роботі з елементами граматики, стилістики тощо.

Перспективними для подальшої наукової роботи є дослідження ефективності використання онлайн застосунків при опануванні української мови різними групами іноземців (сформованими відповідно до мови їхнього спілкування), а також вивчення закономірностей засвоєння окремих елементів програми за допомогою конкретних вправ.

Література

1. Литвиненко Н.П., Місник Н.В., Сергієнко Т.В., Скибун Н.Д. Основи медичної комунікації: Практику з української мови як іноземної: ч.1, за ред. проф. Н.П. Литвиненко, 2021. 104 с.
2. Скрипник І.М., Приходько Н.П., Шапошник О.А. Медична освіта в умовах війни: досвід Полтавського державного медичного університету. Медична освіта. 2022. № 3. С.60-64.
3. Яковлева І. Використання освітніх платформ в освітньому середовищі. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/619/592> (дата звернення 25.05.2023).
4. Ivanenko I.; Hodik K., Matsko O., Sydorenko O., Andriyeva T., Pyatetska, O. Features of the use of media in teaching the ukrainian language. AD ALTA: JOURNAL OF

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ – ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У СВІТІ

Ленмара Ісмаїлова

викладач кафедри мовної підготовки Національного медичного університету імені О. Богомольця

Вступ. Сучасний етап цивілізаційного розвитку суспільства визначається збільшенням рівня цифровізації, віртуалізації, інформатизації не тільки усіх сфер суспільства, а й комунікацій на всіх рівнях. Так, подальший розвиток електронних комунікацій та доступ до глобальної мережі передачі даних разом із розповсюдженням відповідних гаджетів виступають каталізатором нового сучасного тренду – віртуального простору, в який переміщається населення, держава, бізнес, політика, культура, освіта, медицина, послуги, торгівля, фінанси, розваги та ін. Сьогодні основним джерелом інформації стає Інтернет, а джерелом знань – Вікіпедія. Так, цифрові аудіовізуальні форми інформації набувають поширення та розповсюдження, витісняючи при цьому традиційні форми: живе спілкування, навчання, театр, друковані книги, підручники тощо.

Розповсюдженням явищем є такий стан речей, коли певна подія чи факт, не потрапивши в інформаційний простір, наче не мали місця у житті сучасної людини. Аналогічна ситуація відбувається і з мовою та культурною спадщиною в цілому. Найперше – це різноманітний інформаційний продукт українською мовою (новини, пісні, освітні та культурні проекти, цифрові та аудіо і відео книги, підручники, наукова література, поезія), оцифрована культурна спадщина (у форматі цифрового та аудіо і відео контенту). За таких умов із часом мова може перетворитися на «неживу мову» таку як латина, а національна спадщина, залишаючись на традиційних засобах візуалізації, буде поступово втрачатися. Таким чином, оцифрування культурної спадщини постає важливим пріоритетом для кожної країни, бо в сучасному цифровому світі дуже важливо «осучаснювати» традиційні форми зберігання інформації.

Як зауважує М.Б. Лелик, «оцифрування та збереження культурної пам'яті має здійснюватися через діджиталізацію друкованих матеріалів, фото, музейних об'єктів, архівних документів, музичних та аудіовізуальних матеріалів, монументів й археологічних пам'яток» [1].

Метою дослідження є розгляд діджиталізації культурної спадщини як важливого інструменту популяризації української мови у світі.

Авторка статті «Культура в смартфоні» І. Скакун стверджує, що «головна ідея діджиталізації культурної спадщини полягає в тому, щоб люди, які створюють щось, та заклади культури, що зберігають мистецькі пам'ятки, ставали все більш шанованими і заможними», але для «цього слід відчутно трансформуватися і митцям, і закладам, і ресурсам, що їх просуватимуть», оскільки це потребує нових підходів, знань, навичок, інструментів та методів роботи з інформацією [3].

Так, положеннями ухваленими у листопаді 2007 року Радою ЄС «Програми з питань культури», серед іншого передбачається «сприяння доступу до культури (зокрема шляхом просування її спадщини), оцифруванню, культурному туризму, синергії з освітою (особливо мистецькою освітою) та мобільності музейних колекцій» [5]. А тому, оновлення загальної правової бази щодо політики діджиталізації в ЄС надало нового цифрового життя європейським музеям, бібліотекам й архівам, покращило умови збереження та доступу до